

O SĂPTĂMÂNĂ CU PROFESORUL IVĂNESCU ÎNTR-O SEȘIUNE ȘTIINȚIFICĂ ITINERANTĂ PRIN MARAMUREȘ

MARIA ILIESCU*

Dacă îmi aduc bine aminte, în vara anului 1974, pe când eram profesoară de lingvistică generală și de filologie romanică la Facultatea de Filologie a Universității din Craiova, unde anterior profesase G. Ivănescu, s-a organizat de către Academie, cu sprijinul rectorului Universității din Iași, Mihai Todosia, o sesiune științifică itinerantă prin Maramureș, la care au fost invitați și profesori străini. Soțul meu, prof. Vladimir Iliescu, printr-un concurs de împrejurări – despre care nu e cazul să vorbesc aici –, a contribuit la organizarea sesiunii, la care am participat amândoi. Din partea cadrelor didactice ale Universității din Iași a participat și Profesorul Ivănescu, însoțit de alți colegi, ca de exemplu regretatul prof. Vasile Arvinte. Au fost invitați și profesori germani, printre care și Klaus Heitmann, cel mai bun cunoscător al literaturii și culturii românești din Germania, care ulterior a devenit membru de onoare al Academiei Române.

S-au vizitat frumoasele biserici din lemn și Cimitirul de la Săpânța, cu inscripțiile sale umoristice pe morminte. Comunicările sesiunii s-au susținut în școlile satelor prin care treceam. Au avut loc cele mai variate discuții, atât în cadrul sesiunii, cât și în cadrul vizitelor la autoritățile locale și chiar în autobuzul în care călătoream.

Am fost de la început adânc impresionată de intervențiile Profesorului G. Ivănescu, care dezvăluiau întinderea și profunzimea cunoștințelor sale, dincolo de problemele limbii române, principalul său subiect de investigație. Era nu numai un bun cunoscător al lingvisticii generale, ci și un adevărat specialist în ce privește limbile slave și, în general, limbile indo-europene. (De aceea, nu este de mirare că a și scris o gramatică comparată a acestora.) Impresionantă era nemărginita sa curiozitate științifică și dorința de a găsi răspunsuri și soluții la cele mai diferite și mai grele probleme. Emitea fără greutate sau reținere diferite păreri originale, așteptând parcă să fie contrazis. Nu era nici lipsit de umor, dimpotrivă, gusta și vorbele de spirit și calambururile spuse de partenerii conversației.

* Universitat Innsbruck, Institut fur Romanistik, Innsbruck, Innrain 52, osterreich.

După șederea în Maramureș, participanții acestei reuniuni au petrecut câteva zile la Iași, cu vizitele de rigoare ale frumuseților locale, iar în ședința de încheiere, îmi aduc aminte că prof. Klaus Heitmann – prezentat de prof. G. Ivănescu – a vorbit atât de frumos românește, încât unii auditori au crezut că aud un profesor român de la altă universitate.

Independent de scurtele aduceri aminte legate de acea excursie în Maramureș, aș vrea să subliniez un aspect al activității științifice a prof. G. Ivănescu, care cred că până acum nu a fost deloc sau prea puțin amintit: Profesorul nu numai că citea tot ce apărea în bibliografiile vremii despre limba română și despre limbile romanice, dar ținea seama și de ce scriau oamenii tineri, neconsacrați – cum am fost și eu în acei ani –, discutând critic ideile lor, subliniind ce i se părea valabil și arătând, *sine ira et studio*, ceea ce i se părea greșit, după cum se poate vedea din lectura *Istoriei limbii române* care cuprinde, în câteva locuri, și un dialog implicit, peste ani, privind o serie dintre lucrările mele.

PRESTIGIUL CERCETĂRILOR FILOLOGICE LA UNIVERSITATEA IEȘEANĂ

VASILE IȘAN*

*Domnule Președinte al Filialei din Iași a Academiei Române, Domnilor Academicieni,
Domnule Profesor Munteanu, doamnelor, domnișoarelor și domnilor, distins auditoriu,*

Vă rog să-mi îngăduiți să aduc mulțumirile, gratitudinea și felicitările, ale mele și deopotrivă ale conducerii executive a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, organizatorilor acestui important eveniment academic: sărbătorirea a o sută de ani de la nașterea unui mare cărturar, învățat și profesor, G. Ivănescu. Evocarea unei figuri luminoase, a unei personalități depline a literelor române este o necesitate stringentă astăzi, când umanitarismul tinde să substituie umanismul clasic și să instituie în mod insidios diferite elemente relativiste drept valori universale. Profesorul și cărturarul G. Ivănescu a fost o asemenea mare figură luminoasă, de care noi toți, astăzi, slujitori ai Universității, profesori și studenți, slujitori ai Academiei, acei dintre dumneavoastră care ați ajuns în cel mai înalt for de consacrare a științei și literelor din România, avem nevoie.

Se vorbește mult despre absența modelelor și vedem cum în fiecare zi suntem bombardati de prezența agresivă a tot felul de persoane, ca să nu spun indivizi, care ne sunt prezentate obsesiv drept modele, cu un mod de a lua viața ușuratic, facil. Cât de departe este acest contramodel de modelul trainic, temeinic, al unei persoane responsabile, care și-a asumat viața cu sușurile și coborășurile ei, așa cum a fost marele învățat G. Ivănescu. Potrivite cu contextul de față, am găsit câteva extraordinare, minunate afirmații, într-o lecție de deschidere a lui Vasile Pârvan la Universitatea din Cluj, în 1919. Acea lecție a fost intitulată *Datoria vieții noastre*. Asemenea multora dintre contemporanii lui și înaintași ai noștri, și profesorul G. Ivănescu își regăsește profilul în următorul fragment. Vă rog să-mi îngăduiți să citez (o fac ca un diletant, și vă rog să-mi iertați excesele și neștiința, nu doar în materie de lingvistică, dar în general în artele liberale, în așa-numitele științe umaniste): „Profesorul contemporan, spunea deci Pârvan, dacă e de fapt un om superior, nu mai e astăzi un infailibil profet de sentințe relevate, ci un

* Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, bd. Carol I, nr. 11, România.